



Kortrijk, 28 juni 2023



## VERSLAG ALGEMENE VERGADERING

**Datum:** 2023-06-21

**Plaats:** MFC De Kindervriend, Rollegemkerkstraat 51, 8510 Rollegem

**Aanwezig:** Hannah Amerlynck (schrijftolk), Koen Amerlynck (SAPH - penningmeester), Nadine Baertsoen (MS-Liga), Sandra Berghman (Stoma-Ilco), Roger Beunens (Stoma-Ilco), Karine Braems (Vlaamse Vereniging voor SpondyloArtritis vzw), Alain Demeyer (Vebes), Marc Detremmerie (SAPH - secretaris / Studio Bloema vzw), Lilyane De Wolf (Stoma-Ilco), Raphaël Dhuyvetter (Maatschappij De Getrouwe Vrienden), Luc Doornaert (Samana), Natascha Herman (Instituut De Pottelberg), Chris Iemants (SAPH - voorzitter), Régine Lagae (Minder-Validen Vlaanderen), Annelies Lambert (Kinderdagverblijf Auricula), Lena Lannoo (Stoma-Ilco), Marc Libeert (Vriendenkring Nierpatiënten vzw), Liesbet Logghe (Tolk), Christophe Lowagie (De Branding), Marie-Jeanne Nachtergaele (Brailleliga vzw), Martine Noittebaert (Maatschappij De Getrouwe Vrienden), Hein Pauwelyn (PASS-groep Kortrijk), Christophe Poot (SAPH / Vlaamse Vereniging voor SpondyloArtritis vzw), Lies Van Dierdonck (Groep Ubuntu), Els Vandoolaeghe (MFC Zonnebloem vzw), Peter Vanhoutte (Absoluut vzw), Marc Van Iseghem (De Haerneclub vzw Zuid-West-Vlaanderen), Joyce Vulsteker (MFC De Hoge Kouter), Lies Wemel (De Kindervriend), Jan Goddaer (MYH4D), Liesbet Vandekerckhove (MFC De Kindervriend), Manon (stagiair VGT)

**Verontschuldigd:** Leen Accou (Zonnewijzers), Lee Blomme (toegankelijkheidsambtenaar Kortrijk), Mia Cattebeke (individueel lid), Luc Colman (Groep Ubuntu), Yvan Decaluwé (Samana),

Philippe De Coene (Schepen van Welzijn), Veerle Decoo (Mentor vzw), Carine Defoort (Stoma-Ilco), Lieze Delplace (KVG), Lotte Demeestere (dienst mobiliteit), Goedroen Desmet (PASS-groep Kortrijk), Piet Devos (SAPH - ondervoorzitter), Donaat Dumon (Zonnewijzers), Jean Foulon (SOAR), Marie Glorieux (VVA), Luc Heylen (individueel lid), Linda Mulder (Boas vzw), Ingrid Mullebrouck (BUSO – De Hoge Kouter), Guido Oestlandt (ABS Kortrijk), Véronique Ottevaere (individueel lid), Ginette Spriet (Stoma-Ilco), Lieselot Vandierendonck (De Stroom vzw / Spelothek De Speelvogel), Sem Vanhessche (MFC De Hoge Kouter), Liesbeth Verplancke (De Stroom vzw / Spelothek De Speelvogel)

## Agenda

1. Goedkeuring verslag 15 maart 2023
2. Move Your Hands for Dementia
3. Over communicatievormen:
  - SMOG,
  - VGT,
  - Lorm,
  - Haptics
4. Korte berichten
  - Uitnodiging Lotte Demeestere: voetgangersbarometer
  - KVG wordt KANDO
  - Locatie voor volgende AV?
5. Varia
  - Datum en locatie volgende Algemene Vergadering
  - Vragen en info vanuit de AV

## Verslag

### 1. Goedkeuring verslag AV 15 maart 2023

We bedanken Lies Wemel die via haar directie ons uitnodigde in MFC De Kindervriend. Liesbet Logghe en Manon, stagiair zijn terug onze tolk VGT. Hannah Amerlynck is onze schrijftolk.

Er zijn geen aanvullingen op het verslag van vorige vergadering. Het verslag wordt hierbij goedgekeurd.

## 2. Move Your Hands for Dementia (MYH4D)

Jan Goddaer is directeur van 'De Weister' in Aalbeke en 'De Zon' in Bellegem en is als dusdanig veel bezig rond het thema dementie. Daardoor ging hij mee werken aan MYH4D, een Erasmus+ project dat liep tussen 2020 en 2022. De resultaten zijn te vinden op het internet ([Move Your Hands for Dementia - MYH4D](#)) en deze informatie wordt zeker nog tot 2027 up to date gehouden.

Men vroeg zich af hoe men mantelzorgers en professionelen kon versterken in hun omgang met mensen met dementie en hun omgeving. Dementie neemt sterk toe. Op vandaag is er geen behandeling tegen. Hoe omgaan met die mensen moet de grootste bekommernis zijn. Het stigma wegwerken, burgerschap stimuleren is hierbij belangrijk. Het project is ook op onderwijs gericht: hulpmiddelen proberen aan te bieden online. Het Europees project richt zich tot partners in de zorg, organisaties die opleidingen geven, overheid die er hun beleid kan op afstemmen, ...

Het project had ook technische partners nodig om een online platform te kunnen uitwerken voor de mantelzorgers, professionelen en ook voor de patiënten die zich in de beginfase van hun dementie bevinden.

Omgang met dementie verschilt van regio tot regio. Vlaanderen staat al ver tegenover het zuiden van Europa. In Italië denkt men bvb nog erg medisch. Bij ons is men al meer over wonen en leven met dementie bezig.

Resultaten van het onderzoek waren daardoor erg verschillend.

Op de website vindt men 3 delen:

1. MOOC: iedereen kan hier een cursus volgen online. En zelfs een attest bekomen na een test per module (4 modules). Elke module is voorzien van videomateriaal. Lesgever kan het gebruiken, maar ook de mantelzorger. Daaraan zijn er ook activiteiten, oefeningen gekoppeld.
2. COMMUNITY OF PRACTICE (CoP)  
Dit is een platform om met andere mensen in contact te komen en ideeën uit te wisselen of vragen te stellen.
3. AANBEVELINGEN: voor de overheid en beleidsmedewerkers.

Waarom heet het project "Move your **hands** 4 dementia"?

- Om aan te geven dat non verbale communicatie (met handen bvb) belangrijker is dan verbale
- Hands verwijst ook naar iets in beweging zetten: werken rond dementie.

### 3. Over communicatievormen

#### **- SMOG**

Lies Wemel is pedagoge en Liesbet Vandekerckhove is logopediste. Zij leggen uit:

De Kindervriend bestaat eigenlijk uit 3 organisaties. Er is de school voor buitengewoon onderwijs die samenwerkt met “De Zonnebloem”. Er is het revalidatiecentrum waar de therapeuten werken voor de leerlingen van de school en voor externen. En er is het MFC met 8 leefgroepen die ter plaatse verblijven, 1 leefgroep met kinderen die naar de school komen en 6 leefgroepen die instaan voor dagopvang na school en tijdens de vakantie en er is binnen het MFC ook thuisbegeleiding.

De Kindervriend behaalde enige tijd geleden het Smog-label.

Smog is spreken met ondersteuning van gebaren, met veel expressie en lichaamstaal.

Ook de taal wordt aangepast: korte zinnen. 500 gebaren afgeleid van gebaren voor doven, maar vereenvoudigd. Door gebruik van Smog verdwijnt de frustratie bij de kinderen die iets willen zeggen maar niet begrepen worden en ze gaan compleet open bloeien.

De Kindervriend is een pilotschool voor gebruik van Smog bij kinderen geworden; vroeger enkel voor (jong)volwassenen..

3 peilers:

- Smog om taal te begrijpen
- Smog om beter begrepen te worden
- Smog altijd en door iedereen gebruikt (ook familie, opvoedsters, ...)

Website: [“smog.vlaanderen”](http://smog.vlaanderen); [“smogjemee.be”](http://smogjemee.be): gebaren niet allemaal juist

#### **- VGT**

Marc Van Iseghem is heel slechthorend op beide oren maar met behulp van hoorapparaten lukt het hem vrij aardig om de spraak te begrijpen.

Marc legt de verschillen uit tussen de Vlaamse Gebarentaal en de ondersteuningsvorm SMOG. De VGT is een effectieve taal met eigen woordenschat, dialecten, grammatica,... VGT kan heel handig zijn voor mensen die doof geboren zijn of doof/slechthorendheid verwerven op latere leeftijd.

De koepelvereniging van doven en slechthorenden die zich vooral focust op VGT is Doof Vlaanderen. AHOSA (Anders Horen door Spraakafzien) richt zich dan weer vooral op slechthorenden die vooral oraal communiceren.

## - **Lorm**

Peter Vanhoutte en Koen Amerlynck

Peter is slechthorend van kort na de geboorte, als kind kon Peter horen en praten. Hij leerde braille aan de blindenschool Spermalie te Brugge.

Toen er ook slechthorendheid optrad in de puberjaren werd de communicatie moeilijker. Peter begreep nog heel moeilijk wat werd gezegd. Tot hij Lorm leerde kennen, wat voor hem terug heel wat mogelijkheden bood om te communiceren met anderen. Lorm werd ontwikkeld door Hieronymus Lorm (Tsjechië) en bestaat uit een alfabet waarbij je letter na letter weergeeft op de hand van de doofblinde persoon. Het bestaat uit een combinatie van streepjes, tikjes, kneepjes, trommelen in de handpalm,... Het is een soort typen op de hand. Zie <http://www.ushersyndroom.be/lorm.html>

Lorm is geen taal maar een communicatie techniek.

Het is eenvoudig aan te leren, de snelheid haal je door veel te oefenen.

Je kan Lorm overal gebruiken; in de auto, in het zwembad,...

Het gaat trager dan de spraak met als gevolg dat je best samenvat.

## - **Haptics**

Peter Vanhoutte en Koen Amerlynck

Haptics verwijst naar aanraken van het lichaam om iets duidelijk te maken. De zender maakt tekens op het lichaam van de ontvanger. Hij doet dit op de neutrale zones; bovenkant rug, bovenarm, onderarm, hand, knie, voet.

Haptics is een ideale techniek om visuele informatie en korte boodschappen weer te geven.

Je kan er de mimiek van de gesprekspartner mee beschrijven door een smiley te tekenen op de bovenarm, je kan aangeven dat het tijd wordt om door te gaan door met je wijsvinger een tikje op de pols (waar men normaal gezien een polshorloge draagt) te geven, je kan duidelijk maken dat er wordt gelachen, dat men sterk gefocust naar je aan het luisteren is, dat men je bedankt, dat men vraagt wat je wil drinken,...

Haptics biedt heel wat mogelijkheden!

Veel tekens zijn universeel, andere tekens zijn afgeleid uit de Vlaamse Gebarentaal.

Wij hebben het aangeleerd in Scandinavië en geven nu trainingsworkshops in Vlaanderen.

Ben je verder op zoek naar meer info? Kijk dan even op

<https://www.doofblind.be/communicatie-met-doofblinden>

#### 4. Korte berichten

- Uitnodiging Lotte Demeestere: voetgangersbarometer

Met de uitnodiging werd reeds een link mee gestuurd voor een voetgangersenquête (de voetgangersbarometer). Nog een warme oproep om ten laatste op 30 juni de bevraging online met zo veel mogelijk mensen te beantwoorden.

- KVG wordt KANDO

KVG kreeg een andere naam: KANDO. Dit komt van 'kunnen' en 'doen'.

- Locatie voor volgende AV?

Kandidaat gastheren en -vrouwen voor volgende AV's gezocht...

#### 5. Varia

- Locatie volgende bijeenkomsten AV

20 september: nog niet bevestigd, maar waarschijnlijk dakcafé stadhuis?

Kandidaten gastheren/vrouwen voor najaar 2023 en begin 2024 mogen zich steeds aanmelden via een mailtje naar [info@toegankelijkkortrijk.be](mailto:info@toegankelijkkortrijk.be).

- Vragen en info vanuit de algemene vergadering

Geen

#### **Uitgedeelde bijlagen:**

Documenten met alfabet braille, lorm, haptics

#### **Meegestuurde bijlagen en/of te raadplegen linken:**

Geen

**Volgende AV: 20 september 2023** om 19.30 u. in ...

**Verslag:** Marc Detremmerie, met dank aan Koen, Chris